

Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної служби
статистики
16 червня 2020 р. № 176

(зі змінами, затвердженими
наказом Державної служби
статистики
12 липня 2021 р. № 185)

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
ЩОДО ТРАВМАТИЗМУ НА ВИРОБНИЦТВІ**

Державна служба статистики України

Відповідальний за випуск – директор департаменту соціальної статистики Державної служби статистики України Сенік І. В.

Методологічні положення державного статистичного спостереження щодо травматизму на виробництві (далі – Методологічні положення) містять опис основних положень і методів проведення цього державного статистичного спостереження.

Методологічні положення призначені для працівників органів державної статистики, а також можуть бути корисними для використання органами державної влади, міжнародними та науковими організаціями, галузевими профспілками та їх об'єднаннями.

Методологічні положення підготували фахівці департаменту соціальної статистики Держстату:

Сенік І. В. – директор департаменту;

Кармазіна О. О. – заступник директора департаменту;

Михайлюк Н. О. – начальник відділу статистики гуманітарної сфери.

Методологічні положення схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Державної служби статистики України (протокол від 08.05.2020 № КПУМ/7-20).

Державна служба статистики України

- адреса: вул. Шота Руставелі, 3, м. Київ, 01601
- телефони: (044) 235-50-27, 234-12-24
- факс: (044) 235-37-39
- електронна пошта: office@ukrstat.gov.ua
- вебсайт: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Зміст

	Стор.
I. Вступ	4
II. Загальні поняття та показники державного статистичного спостереження	4
III. Об'єкт і одиниця державного статистичного спостереження	6
IV. Джерела та методи отримання даних державного статистичного спостереження	6
V. Сукупність одиниць державного статистичного спостереження, що безпосередньо досліджується	7
VI. Методи обробки і аналізу даних державного статистичного спостереження	7
VII. Методи уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних державного статистичного спостереження	7
VIII. Поширення результатів державного статистичного спостереження	8
IX. Перегляд даних державного статистичного спостереження	9
Додаток. Показники, що поширюються за результатами державного статистичного спостереження "Травматизм на виробництві"	10
Список використаних джерел	12

I. Вступ

1. Метою проведення державного статистичного спостереження (далі – ДСС) є формування інформації про нещасні випадки на виробництві для інформаційного забезпечення аналізу рівня травматизму на виробництві, міжнародних зіставлень.

Цільовими користувачами даних ДСС можуть бути органи державної влади, міжнародні та наукові організації, галузеві профспілки та їх об'єднання.

2. Ці Методологічні положення ураховують вимоги з питань статистики травматизму на виробництві, викладені у Регламенті (ЄС) № 1338/2008 Європейського Парламенту та Ради від 16.12.2008 стосовно статистики у сфері охорони здоров'я і безпеки на виробництві (далі – Регламент (ЄС) № 1338/2008), Регламенті Комісії (ЄС) № 349/2011 Європейського Парламенту та Ради від 11.04.2011 про імплементацію Регламенту (ЄС) № 1338/2008 щодо даних про нещасні випадки на виробництві в частині потерпілих осіб та тривалості їх непрацездатності, витрат підприємств, зумовлених нещасними випадками на виробництві, а також у пункті h статті 1 та пункті 1 статті 14 Конвенції 1985 року № 160 зі статистики праці Міжнародної організації праці (далі – МОП).

3. ДСС проводиться відповідно до статті 9 Закону України "Про державну статистику" [1], статей 65 та 66 Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 337 [8], та на виконання зобов'язань України щодо імплементації статті 356 Глави 5 "Статистика" розділу V Угоди про асоціацію з ЄС у частині питань щодо надання вчасних та надійних даних, які можливо порівняти на міжнародному рівні.

4. ДСС проводиться зі щорічною періодичністю.

5. Для цілей Методологічних положень терміни вживаються у значеннях, наведених у статті 1 законів України "Про державну статистику" [1], "Про охорону праці" [5], у пункті 3 Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві [8].

II. Загальні поняття та показники державного статистичного спостереження

1. На підприємствах під час експлуатації обладнання і виконання технологічних процесів працівники можуть знаходитися у небезпечних зонах, де можуть статися нещасні випадки на виробництві (у процесі професійної діяльності або протягом часу, проведеного на роботі).

Для зниження рівня травматизму, запобігання трагедіям на виробництві, привернення уваги суспільства, органів державної влади, суб'єктів господарювання, профспілок, громадських організацій до вирішення питань безпеки праці та створення необхідних передумов для реалізації конституційних прав громадян з охорони праці визначаються та проводяться заходи щодо запобігання нещасним випадкам на виробництві, підвищення рівня безпеки й умов праці.

Для відстеження цього процесу в рамках ДСС формуються такі показники:

1) кількість потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом (осіб);

2) кількість потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом, зі смертельним наслідком (осіб);

3) кількість потерпілих від нещасних випадків, не пов'язаних з виробництвом (осіб);

4) кількість потерпілих від нещасних випадків, не пов'язаних з виробництвом, зі смертельним наслідком (осіб);

5) тривалість тимчасової непрацездатності потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом, яка закінчилася у звітному році (робочих днів);

6) кількість потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом, яким установлено інвалідність (осіб);

7) кількість потерпілих від нещасних випадків, не пов'язаних з виробництвом, яким установлено інвалідність (осіб);

8) витрати підприємств (установ, організацій), зумовлені нещасними випадками (тис. грн).

2. Формування цих показників здійснюється в цілому по Україні, а також за категоріями потерпілих (крім показників щодо тривалості тимчасової непрацездатності потерпілих від нещасних випадків та витрат підприємств (установ, організацій), зумовлених нещасними випадками), а саме:

жінки;

особи до 18 років;

особи у стані алкогольного, токсичного чи наркотичного сп'яніння;

особи, потерпілі під час групових нещасних випадків.

3. Показники "кількість потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом, у тому числі зі смертельним наслідком" та "тривалість тимчасової непрацездатності потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом, яка закінчилася у звітному році" також розробляються за видами економічної діяльності, а саме секціями за Класифікацією видів економічної діяльності (КВЕД).

4. Показники "кількість потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом, яким встановлено інвалідність" та "кількість потерпілих від нещасних випадків, не пов'язаних з виробництвом, яким встановлено інвалідність" також розробляються за групами інвалідності (I, II, III групи).

5. Показники "кількість потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом", "кількість потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом, зі смертельним наслідком", "кількість потерпілих від нещасних випадків, не пов'язаних з виробництвом" та "кількість потерпілих від нещасних випадків, не пов'язаних з виробництвом, зі смертельним наслідком" також розробляються за регіонами та статтю (жінки).

6. Перелік показників, що поширюються за результатами ДСС, разом з їх розрізами (деталізацією) наведено в додатку до цих Методологічних положень.

7. Показники щодо травматизму на виробництві формуються за даними складених упродовж звітного року актів за формою Н-1 "Акт розслідування (спеціального розслідування) нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), аварії, що стався (сталосся/сталася) __20__ р. о __ год. __ хв." (далі – акт за формою Н-1).

III. Об'єкт і одиниця державного статистичного спостереження

1. Об'єктом (цільовою сукупністю) ДСС є суб'єкти всіх секторів національної економіки, які відповідно до законодавства використовують найману працю, а саме осіб, які визначені частиною першою статті 35 Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування" [3].

2. Для проведення ДСС використовуються адміністративні дані Фонду соціального страхування.

IV. Джерела та методи отримання даних державного статистичного спостереження

Джерелом даних ДСС є узагальнені адміністративні дані й акти за формою Н-1 Фонду соціального страхування щодо кількості потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних (непов'язаних) з виробництвом, тривалості тимчасової непрацездатності потерпілих від нещасних випадків, витрат підприємств

(установ, організацій), зумовлених нещасними випадками, які щорічно отримуються до 28 лютого року, наступного за звітним, відповідно до укладеної Угоди щодо взаємообміну інформаційними ресурсами між Держстатом та Фондом соціального страхування.

V. Сукупність одиниць державного статистичного спостереження, що безпосередньо досліджується

Формування й актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів ДСС не здійснюється.

VI. Методи обробки і аналізу даних державного статистичного спостереження

1. Обробка даних ДСС складається із опрацювання даних, що надійшли з адміністративних джерел, які проходять відповідні стандартні процедури, у тому числі щодо аналізу наявності та взаємозв'язку отриманих даних. У разі виявлення неузгодженостей може здійснюватися зв'язок з постачальником даних і відповідне редагування інформації.

2. Формування показників ДСС відбувається з попередньо опрацьованих зведених адміністративних даних Фонду соціального страхування.

Отримані результати для забезпечення їх якості аналізуються, зокрема з точки зору взаємозв'язку показників, а також здійснюється аналіз сумнівних агрегатів, аналіз розподілу даних, аналіз абсолютних та відносних величин, вивчаються тенденції.

VII. Методи уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних державного статистичного спостереження

1. Забезпечення статистичної конфіденційності у практиці проведення ДСС здійснюється відповідно до вимог статей 14, 16, 21, 22 Закону України "Про державну статистику" [1], статей 18, 21 Закону України "Про інформацію" [4], статей 6, 7 Закону України "Про доступ до публічної інформації" [2], з урахуванням основних принципів і методів, визначених пунктом 1 підрозділу 2 розділу IV Методологічних положень щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики, міжнародними вимогами до правил конфіденційності статистичної інформації [6], відповідно до статей 20–26 Регламенту (ЄС) № 223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 11.03.2009 щодо європейської статистики [10].

2. У ході проведення ДСС реалізуються такі заходи щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації:

1) отримання органами державної статистики у ході проведення ДСС від Фонду соціального страхування знеособлених адміністративних даних у цілому

по Україні, у тому числі адміністративних даних за відповідними розрізами, вказаними у пунктах 3, 4 розділу II цих Методологічних положень, та відповідно до вимог Закону України "Про державну статистику" їх захист та використання виключно для статистичних цілей;

2) надання статистичної інформації, отриманої за результатами ДСС, користувачам у зведеному знеособленому вигляді;

3) нерозповсюдження статистичної інформації, яка була отримана в ході проведення ДСС, якщо є загроза розкриття первинних даних.

3. При проведенні ДСС перевірка статистичної конфіденційності здійснюється для показників, що перелічені у розділі II цих Методологічних положень, за правилом порогового значення статистичного показника, згідно з яким значення є вразливим, якщо воно розраховано на базі занадто малої кількості статистичних одиниць (три та менше).

Для уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних застосовуються методи блокування вразливого значення (первинне блокування) та блокування значень, за допомогою яких можна розрахувати вразливі значення, що були заблоковані на етапі первинного блокування (вторинне блокування), включаючи блокування значень взаємопов'язаних показників та беручи до уваги їх розрізи й агрегацію [6].

VIII. Поширення результатів державного статистичного спостереження

1. Відповідно до Закону України "Про державну статистику" статистична інформація, отримана за результатами ДСС, поширюється у зведеному знеособленому вигляді.

2. З метою забезпечення вільного та одночасного доступу користувачів узагальнена статистична інформація за результатами ДСС оприлюднюється на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua).

Результати ДСС оприлюднюються не пізніше ніж через п'ять місяців після звітного року. Терміни оприлюднення, показники та їх розрізи (деталізація), а також статистичні продукти, які поширюються за результатами ДСС, зазначаються у плані державних статистичних спостережень на відповідний рік.

3. Інформацію за результатами ДСС Держстат також надає:

1) за запитом користувачів статистичної інформації у порядку та на умовах, визначених чинним законодавством;

2) за угодами про взаємообмін інформаційними ресурсами між Держстатом та іншими державними органами, установами, організаціями;

3) міжнародним організаціям (Євростат, МОП) у рамках виконання міжнародних зобов'язань України, а також статистичним службам інших країн за їхніми запитами.

ІХ. Перегляд даних державного статистичного спостереження

1. Для цього ДСС передбачений спеціальний перегляд даних, який здійснюється у разі зміни нормативно-правової бази, його методології та/або класифікації, що використовується для формування розподілу показників ДСС за видами економічної діяльності (на рівні секцій КВЕД), за групами інвалідності, у терміни, передбачені планом ДСС на відповідний рік.

Перегляду підлягають дані за показниками ДСС:

кількість потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом;

кількість потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом, зі смертельним наслідком;

кількість потерпілих від нещасних випадків, не пов'язаних з виробництвом;

кількість потерпілих від нещасних випадків, не пов'язаних з виробництвом, зі смертельним наслідком;

кількість потерпілих від нещасних випадків, не пов'язаних з виробництвом, яким установлено інвалідність.

Перегляду підлягають дані в цілому по Україні, за видами економічної діяльності (на рівні секцій КВЕД), за групами інвалідності.

Перегляд даних ДСС здійснюється за максимально можливий період проведення ДСС, але не менше п'яти останніх років.

2. Також у разі появи нової та/або більш повної інформації Фонду соціального страхування, яка була недоступна на час формування адміністративних даних, яка може значно (до 10%) вплинути на оприлюднені статистичні показники, може здійснюватися незапланований перегляд даних.

3. Про спеціальний перегляд даних ДСС користувачам статистичної інформації повідомляють не пізніше як за півроку, про незапланований перегляд даних – як тільки виникає потреба в ньому. Повідомлення здійснюється шляхом оприлюднення на офіційному вебсайті Держстату відповідного оголошення.

4. Переглянуті дані оприлюднюються разом із черговим оприлюдненням відповідної статистичної інформації за підсумками ДСС, згідно із календарем оприлюднення інформації, і з відповідними поясненнями.

Додаток
до Змін до Методологічних
положень державного
статистичного спостереження
щодо травматизму на виробництві,
затверджених наказом Держстату
від 10 червня 2020 року № 176

Додаток
до Методологічних положень
(пункт 6 розділу II)

**Показники, що поширюються за результатами державного статистичного
спостереження "Травматизм на виробництві"**

	Періодич- ність	Розпорядник	Терито- ріальний розріз	Інші розрізи
1	2	3	4	5
Кількість потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом	Річна	Фонд соціального страхування	Україна	За видами економічної діяльності (секція за КВЕД); категоріями потерпілих (жінки, діти до 18 років, особи в стані алкогольного, токсичного чи наркотичного сп'яніння, під час групових випадків)
			Регіони	За статтю
Кількість потерпілих від нещасних випадків, не пов'язаних з виробництвом			Україна	За категоріями потерпілих
			Регіони	За статтю
Кількість потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом, зі смертельним наслідком			Україна	За категоріями потерпілих
	Регіони	За статтю		
Кількість потерпілих від нещасних випадків, не пов'язаних з виробництвом, зі смертельним наслідком			Україна	За категоріями потерпілих
			Регіони	За статтю

Продовження додатка

1	2	3	4	5
Тривалість тимчасової непрацездатності потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом, яка закінчилася у звітному році	Річна	Фонд соціального страхування	Україна	За видами економічної діяльності (секція за КВЕД)
Кількість потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом, яким встановлено інвалідність				За групами інвалідності (І група, ІІ група, ІІІ група)
Кількість потерпілих від нещасних випадків, не пов'язаних з виробництвом, яким встановлено інвалідність				—
Витрати підприємств (установ, організацій), зумовлені нещасними випадками				—

Список використаних джерел

1. Закон України "Про державну статистику" (зі змінами та доповненнями) від 02.10.1992 № 2657-XI (URL: http://ukrstat.gov.ua/Zakon/ukr/stat_u.html).
2. Закон України "Про доступ до публічної інформації" (зі змінами та доповненнями) від 11.01.2017 № 2939-VI (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>).
3. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування" (зі змінами та доповненнями) від 23.09.1999 № 1105-XIV (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>).
4. Закон України "Про інформацію" (зі змінами та доповненнями) від 02.10.1992 № 2657-XII (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>).
5. Закон України "Про охорону праці" (зі змінами та доповненнями) від 02.10.1992 № 2657-XI (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>).
6. Методологічні положення щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики, затверджені наказом Держстату від 15.02.2017 № 41 (зі змінами) (URL: http://ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2017/41/41_2017.htm).
7. Політика перегляду статистичної інформації органами державної статистики України, затверджена наказом Держстату від 22.08.2019 № 283 (URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>).
8. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 337 (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-%D0%BF>).
9. Принципи діяльності органів державної статистики України, затверджені наказом Держстату від 17.08.2018 № 170 (URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>).
10. Regulation (EC) № 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009 on European statistics and repealing Regulation (EC, Euratom) № 1101/2008 of the European Parliament and of the Council on the transmission of data subject to statistical confidentiality to the Statistical Office of the European Communities, Council Regulation (EC) № 322/97 on Community Statistics, and Council Decision 89/382/EEC, Euratom establishing a Committee on the Statistical Programmes of the European Communities (URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content>).